

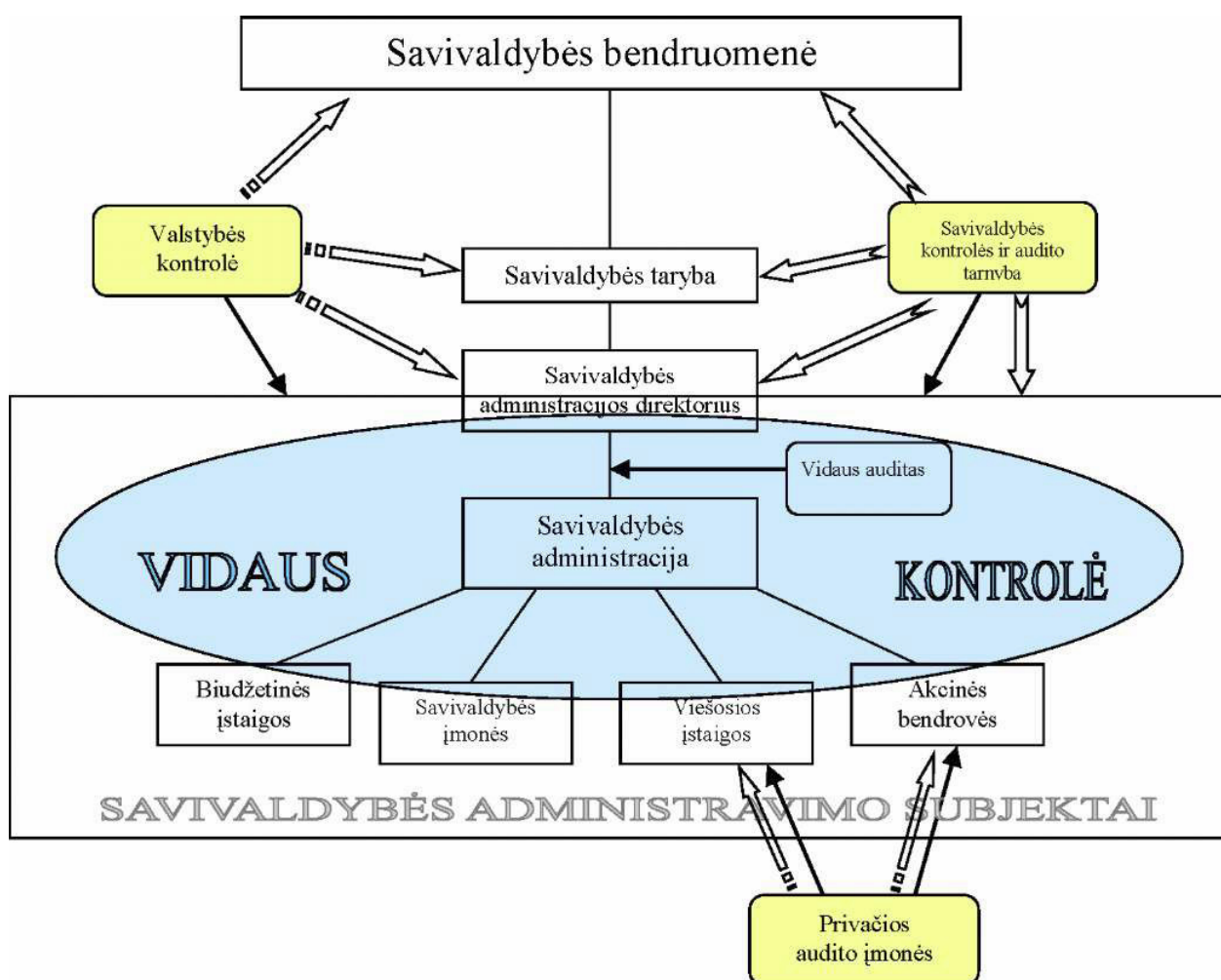
**KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

2010 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Kupiškis
2011

1. VIEŠOJO SEKTORIAUS SUBJEKTŲ AUDITO SISTEMA SAVIVALDOJE

Savivaldybės bei visų jai pavaldžių ir jos valdymo sričiai priskirtų viešųjų juridinių asmenų auditus atlieka keturios institucijos (1 pav.).

1 pav. Audito ir kontrolės sistema Savivaldybėje

Trys *išorės audito* grandys:

- Valstybės kontrolė, kuri, atlikdama savo funkcijas savivaldybės mastu, audituoja valstybės biudžeto lėšų, skiriamų savivaldybių biudžetams bei valstybės turto, perduoto savivaldybėms patikėjimo teise valdymą, naudojimą bei disponavimą jais;
- Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, kurios pagrindinis uždavinys - prižiūrėti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai;
- Audito įmonės, teikiančios audito paslaugas savivaldybės kontroliuojamoms bendrovėms.

Vidaus audito grandis – centralizuota vidaus audito tarnyba, kurios atliekamas vidaus auditas – viešojo juridinio asmens vidaus kontrolės sistemos dalis, jos dėka siekiama užtikrinti viešojo juridinio asmens veiklos gerinimą.

Visos šios audito grandys Savivaldybėje kol kas veikia pakankamai individualiai tiek atlikdamos auditus, tiek teikdamos savo audito ataskaitas ir (ar) išvadas (1 lentelė).

Pažymėtina, kad Savivaldybės taryba neturi visos informacijos apie Savivaldybėje atliktų auditų rezultatus, nors auditams atlikti panaudojamos nemažos lėšos. Iš visų auditus atliekančių organizacijų tik Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba teikia informaciją Savivaldybės tarybai. Savivaldybės bendruomenei prieinama tik Valstybės kontrolės ir Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos auditų medžiaga, kuri skelbiama internete.

1 lentelė. Audito rezultatų pateikimas

Centralizuotas vidaus audito skyrius	Valstybės kontrolė	Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba	Audito įmonės
Audito ataskaitas teikia			
Administracijos direktoriui Audituotų subjektų vadovams	Seimui Seimo Audito komitetui Savivaldybės merui Administracijos direktoriui	Savivaldybės tarybai Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui Savivaldybės merui Administracijos direktoriui Audituotų subjektų vadovams	Audituotai įmonei

2. KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS VAIDMUO

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas Kontrolės ir audito tarnybą apibrėžia kaip subjektą, prižiūrintį, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai fondai.

Kupiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba yra savarankiška Savivaldybės biudžetinė įstaiga, 1997 metais įregistruota Juridinių asmenų registre, turinti savo antspaudą su pavadinimu ir Savivaldybės herbu ir atliekanti jai įstatymais priskirtas viešojo administravimo funkcijas. Tarnybai vadovauja Savivaldybės kontrolierius. Savivaldybės kontrolierius yra atskaitingas Savivaldybės tarybai. Savivaldybės taryba, tvirtindama Savivaldybės biudžetą, nustato Tarnybai skiriamų asignavimų dydį. Savivaldybės kontrolierius, Kontrolės ir audito tarnybos valstybės tarnautojai negali būti tos Savivaldybės tarybos nariai ir darbo laiku negali dalyvauti politinių partijų veikloje. Be to, Savivaldybės kontrolieriaus ir Kontrolės ir audito tarnybos valstybės tarnautojo pareigos nesuderinamos su jokiais kitomis renkamomis pareigomis valstybės ir savivaldybių institucijose, įstaigose ir įmonėse.

Tarnybos kompetenciją apibrėžia Vietos savivaldos įstatymas ir Kupiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatai. Audito atlikimo teisiniai pagrindai įtvirtinti Valstybinio audito reikalavimuose, o procedūros - Finansinio audito ir Veiklos audito vadovuose.

Vietos savivaldos, Biudžeto sandaros, Viešojo administravimo, Valstybės tarnybos, Valstybės ir savivaldybės įmonių, Viešųjų įstaigų, Sveikatos priežiūros įstaigų, Rinkliavų, Skolos, Koncesijų, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymai, Administracinių teisės pažeidimų kodeksas ir kiti teisės aktai Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai numato ir daugiau funkcijų:

- kiekvienais metais rengia ir reglamente nustatytais terminais ir tvarka teikia savivaldybės tarybai išvadą dėl savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitos ir išvadą dėl pateikto tvirtinti biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio;
- rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl savivaldybės naudojimosi bankų kreditais, paskolų ėmimo ir teikimo, garantijų suteikimo ir laidavimo kreditoriams už savivaldybės kontroliuojamų įmonių imamas paskolas;
- rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas, suteikiančias savivaldybės tarybai pagrindą tvirtinti koncesijos konkurso sąlygas ir pagrindines koncesijos sutarties sąlygas; savivaldybės tarybai nustatius konkurso etapus iki koncesijos sutarties pasirašymo, rengia išvadą galutiniam koncesijos sutarties projektui;

- rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl skolininkų ir skolininkų, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, ūkinės ir finansinės būklės, taip pat dėl iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų, teikiamų paskolų ir valstybės garantijų teikimo, paskolų naudojimo pagal tikslinę paskirtį ir paskolų grąžinimo;
- Valstybės kontrolės prašymu teikia Kontrolės ir audito tarnybos atliktų auditų ataskaitas ir darbo dokumentus audito išorinei peržiūrai atlikti;
- nagrinėja gyventojų prašymus;
- atlieka kitas teisės aktais priskirtas funkcijas.

Kontrolės ir audito tarnybos veiklos išorinę peržiūrą atlieka Valstybės kontrolė. Vietos savivaldos įstatymas nustato pagrindinius principus, kuriais grindžiama Kontrolės ir audito tarnybos veikla:

- Nepriklausomumas;
- Teisėtumas;
- Objektyvumas;
- Viešumas;
- Profesionalumas.

3. KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS VEIKLOS ORGANIZAVIMO PROCESAS. NAUJOVĖS 2010 METAIS

Praėjusiais metais Kontrolės ir audito tarnyba susidūrė su naujais iššūkiais. Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nuostatomis, viešojo sektoriaus subjektai, tarp jų ir Savivaldybės, apskaitą pradėjo tvarkyti vadovaudamiesi viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (toliau - VSAFAS). Apskaitos darbuotojai tam nebuvo pakankamai nepasiruošę, nebuvo iki galo sutvarkyta ir teisinė bazė. Todėl Kontrolės ir audito tarnybos specialistams teko įvairiais būdais gilintis į naujoves, auditų metu kartu su buhalteriais spręsti iškilusius neaiškumus, padėti taisyti apskaitos klaidas ir trūkumus, teikti rekomendacijas dėl šių standartų taikymo.

Atsižvelgdamas į dažniausiai pasitaikančius teisės aktų pažeidimus, trūkumus ir išskylančius naujus teisės aktų bei aplinkos reikalavimus, valstybės kontrolierius 2010 metais ne kartą keitė ir pildė Finansinio audito vadovą, kuriuo, pagal Vietos savivaldos įstatymą, atlikdama auditus vadovaujasi Kontrolės ir audito tarnyba. Finansinio audito vadove numatyti nauji veiksniai, į kuriuos reikėjo atsižvelgti planuojant auditą, vertinant vidaus kontrolę, apgaulės ir korupcijos riziką, lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą, apibendrinant audito rezultatus ir pateikiant juos audito ataskaitoje bei išvadoje. Savivaldybei susiduriant su biudžeto pajamų plano vykdymo sunkumais ir augančiu lėšų poreikiu įvairioms funkcijoms, didėjo reikalavimai Kontrolės ir audito tarnybos darbuotojams vertinant audituojamų subjektų finansinių ataskaitų teisingumą, prekių, paslaugų ir ilgalaikio turto įsigijimo, turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo, projektų finansavimo ir kitų sričių išteklių naudojimo ekonomiškumą bei viešojo intereso pažeidimus.

Vykdant Tarnybai priskirtą išorės audito funkciją, siekiama skatinti viešojo sektoriaus atskaitingumą, į rezultatus ir žmonių poreikius orientuotą valdymą. Tarnyba pateikia nuomonę, ar Savivaldybės įstaigos ir institucijos mokesčių mokėtojų pinigus ir Savivaldybės turtą apskaito teisingai ir naudoja racionaliai pagal paskirtį. Sudėtinga kontroliuoti nuolat besikeičiančią aplinką, todėl Savivaldybės kontrolierius parengė strategiją, kur Tarnyba turi susitelkti. 2010 metais Tarnyba dirbo vadovaudamasi 2010 metų veiklos planu, kuriame pateikiamos pagrindinės institucijos veiklos kryptys, tikslai, uždaviniai, laukiami institucijos veiklos rezultatai. Tarnybos veikla organizuota taip, kad vadovaujantis atliktais auditais galima būtų pateikti Savivaldybės tarybai dvi bazines išvadas, apimančias visą viešąjį Savivaldybės sektorių, bei, teikiant veiklos ataskaitą, galima būtų paaiškinti Savivaldybės tarybai ir rajono bendruomenei veiklos rezultatus ir atsiskaityti už panaudotus Savivaldybės biudžeto asignavimus, skirtus Tarnybai.

Vykdant Tarnybai priskirtas funkcijas ir įgyvendinant numatytus tikslus bei uždavinius, Savivaldybės kontrolierius patvirtino 2010 metų veiklos planą (kuriam buvo pritarta Kontrolės komiteto posėdyje) bei 2010 metų finansinių (teisėtumo) auditų programą ir veiklos auditų programą. Atsižvelgiant į Valstybės kontrolės raštą, kuriuo persiunčiamas pagal kompetenciją nagrinėti Kupiškio rajono savivaldybės tarybos narių prašymas, Kontrolės komitetas sutiko koreguoti Tarnybos 2009 ir 2010 metų veiklos planus. Apie veiklos plano vykdymą atsiskaityta Kontrolės komiteto posėdyje.

Tarnybos veiklos planas įvykdytas ne visiškai dėl neplanuotų patikrinimų. 2010 metais iš viso atlikti 6 auditai, parengtos 6 audito ataskaitos, 4 išvados bei Tarnybos veiklos ataskaita.

Tarnybos darbas neapsiribojo vien auditine veikla, kadangi ji yra biudžetinė įstaiga ir privalo vykdyti visas jai priskirtas funkcijas. Tarnyboje yra nuolat tvarkomi registrai, dokumentacijos bylos, archyviniai dokumentai, rengiami norminiai aktai, leidžiami įsakymai. Dalyvauta Savivaldybių kontrolierių asociacijos veikloje, tarptautinėje regioninių viešojo sektoriaus auditorių organizacijoje EURORAI, Savivaldybės tarybos, komitetų posėdžiuose, mokymuose, buvo priimami interesantai, atliekamas aiškinamasis darbas, prevencija, teikiama informacija raštu ir žodžiu įvairioms institucijoms, vykdomi kiti darbai.

Rekomendacijų įgyvendinimas yra vienas iš Tarnybos veiklos vertinimo kriterijų, teikiantis grįžtamąją informaciją apie audito veiksmingumą. 2010 metais visiškai arba iš dalies įgyvendinta 49 proc. audito ataskaitose pateiktų rekomendacijų. Palyginti su praėjusiais metais, rekomendacijų įgyvendinimo rodikliai sumažėjo - 2009 metais visiškai arba iš dalies buvo įgyvendinta 50 proc. rekomendacijų. Tai rodo, kad rekomendacijos įgyvendinamos vangiai. Tačiau visoms rekomendacijoms įgyvendinti reikalingi ir papildomi asignavimai. Taip pat nepasiekta, kad pagal nustatytus vertinimo kriterijus būtų vertinama visų Savivaldybės įstaigų ir institucijų (asignavimų valdytojų) veikla.

Siekdamas sustiprinti rekomenduotų priemonių, padėsiančių audituotiems subjektams teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdyti ir naudoti Savivaldybės bei patikėjimo teise valdomą valstybės turtą, vykdyti Savivaldybės biudžetą ir naudoti kitus piniginius išteklius, įgyvendinimo veiksmingumą, 2010 metais Kontrolierius daugiau dėmesio ir laiko skyrė poauditinei veiklai ir vertinimui, kaip įgyvendintos teiktos rekomendacijos. Siekiant geresnių rezultatų 2011 metais šioje srityje bus stiprinamas bendradarbiavimas su Vyriausybės atstovo Panevėžio apskrityje tarnyba ir Kontrolės komitetu.

Vienas iš pagrindinių išorės auditą atliekančių institucijų tikslų yra užtikrinti, kad nuolat būtų teikiama informacija visuomenei apie auditų rezultatus ir kad ji būtų skleidžiama be apribojimų. Šį tikslą siekiama įgyvendinti – visos atliktų auditų ataskaitos skelbiamos viešai Kupiškio rajono savivaldybės interneto svetainėje www.kupiskis.lt. Interneto svetainėje taip pat pateikta informacija apie Tarnybos veiklą, skelbiamas metinis veiklos planas. Auditų ataskaitos ir išvados teikiamos Kontrolės komitetui, Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijos direktoriui bei audituotiems subjektams.

Tarnyba nuolat bendrauja su žiniasklaidos atstovais, jiems siunčiami informaciniai pranešimai, teikiamos audito ataskaitos ir kita jiems reikalinga bei audito ataskaitose patvirtinta informacija apie Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimą ir turto valdymą, teisės aktų pažeidimus,

neteisėtus veiksmus ir neveikimą, apgaulės atvejus ir kt. 2010 metais su žiniasklaida bendrauta tiek, kiek spaudos atstovams buvo įdomi Tarnybos veikla ir jos veiklos rezultatai.

Savivaldybės kontrolieriaus 2009 metų veiklos ataskaitos santrauka 2010 metais buvo paskelbta rajoniniame laikraštyje „Kupiškėnų mintys“.

4. FINANSINIAI AUDITAI

Finansinio audito tikslas – įvertinti audituojamo subjekto vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, audituojamo subjekto turto (valstybės ar savivaldybės) valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

Finansinio audito metu audituojamo subjekto ūkinę-finansinę veiklą įvertiname pagal penkis pagrindinius kriterijus: tikrumą, teisėtumą, įvertinimą, atskleidimą ir baigtumą. Audito metu įvertinama audituojamo subjekto vidaus kontrolė.

Baigtumas reiškia, kad buvo užregistruotos visos atitinkamo ataskaitinio laikotarpio ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai, balansiniai likučiai.

Tikrumas reiškia, kad atskaitomybės formose užregistruotos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai tikrai įvyko, o balanse yra nurodyti tik audituojamam subjektui priklausantys aktyvai ir pasyvai.

Įvertinimas reiškia, kad audituojamo subjekto aktyvas ir pasyvas užregistruoti tinkama verte.

Teisėtumas reiškia, kad ūkinės operacijos atliktos pagal įstatymų bei kitų teisės aktų reikalavimus.

Atskleidimas reiškia, kad ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai įregistruoti apskaitos registruose ir pateikti finansinėse ataskaitose pagal apskaitos principus ir taisykles.

Finansinis auditas užbaigiamas surašant finansinio audito ataskaitą, kurioje išdėstomi audito metu nustatyti pastebėjimai, rekomendacijos ir su audituojamu subjektu suderintas rekomendacijų įgyvendinimo planas, o nepriklausoma nuomonė pareiškiamą audito išvadoje. Pagal Valstybinio audito reikalavimus, audito išvadoje iki 2010 metų buvo pareiškiamos dvi nuomonės: dėl Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams; dėl finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo, nuo 2010 metų atskirai pasisakoma už biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį ir už finansinių ataskaitų rinkinį. Siekiame, kad finansinio audito išvados būtų pagrįstos pakankamais, tinkamais ir patikimais audito įrodymais, kurie renkami naudojant pasirinktas audito procedūras, remiantis vidaus kontrolės ir

finansine informacija. Rengiamos audito ataskaitos derinamos su audituojamu subjektu taikant įvairias bendravimo formas: susitikimus, susirašinėjimą ir kitas.

Atliekant finansinius (teisėtumo) auditus, pirmiausia vertinama audituojamo subjekto sukurta vidaus kontrolės sistema, kuri yra vienas iš pagrindinių finansų valdymo skaidrumo ir apskaitos patikimumo užtikrinimo priemonių. Efektyvi vidaus kontrolė lemia tvarkingą, etišką, taupią, rezultatyvią veiklą, vadovų ir darbuotojų atsakomybę už savo sprendimus ir veiksmus valdant ir naudojant valstybės ir savivaldybės turtą bei lėšas, įstatymų ir kitų teisės aktų laikymąsi, piniginių ir materialinių išteklių apsaugą nuo netinkamo naudojimo, praradimo, klaidų ir apgaulės. Labai svarbi vidaus kontrolės sistemos dalis yra finansų kontrolė, kuri turi užtikrinti viešojo juridinio asmens ūkinės veiklos teisėtumą ir patikimo finansų valdymo principų - ekonomiškumo, efektyvumo, rezultatyvumo bei skaidrumo - laikymąsi. Finansų kontrolė skirstoma į išankstinę, einamąją ir paskesniąją.

Išankstinė finansų kontrolė – kontrolė, atliekama priimant arba atmetant sprendimus, susijusius su valstybės ir savivaldybės turto panaudojimu ir įsipareigojimais tretiesiems asmenims, prieš juos tvirtinant viešojo juridinio asmens vadovui. Išankstinės finansų kontrolės funkcija turi būti atskirta nuo sprendimų inicijavimo ir vykdymo.

Einamoji finansų kontrolė – kontrolė, kurios paskirtis – užtikrinti, kad tinkamai ir laiku būtų vykdomi viešojo juridinio asmens sprendimai dėl valstybės ir savivaldybės turto panaudojimo ir įsipareigojimų tretiesiems asmenims.

Paskesnioji finansų kontrolė – kontrolė po viešojo juridinio asmens sprendimų dėl valstybės ir savivaldybės turto panaudojimo ir įsipareigojimų tretiesiems asmenims vykdymo, kurios metu tikrinama, kaip yra atlikti veiksmai. Jos paskirtis – patikrinti, ar teisėtai ir pagal paskirtį naudojamos materialiosios, nematerialiosios ir finansinės vertybės, ar nebuvo teisės aktų, vadovų nurodymų pažeidimų bei piktnaudžiavimų. Paskesnioji finansų kontrolė numato priemones.

2010 metais Kontrolierius atliko ribotos apimties finansinį auditą Kupiškio rajono savivaldybės administracijoje **dėl Kupiškio rajono savivaldybės kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų panaudojimo pagal tikslinę paskirtį.**

Audito metu Savivaldybės kontrolierius ypatingą dėmesį skyrė praėjusių auditų metu pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo priežiūrai. Siekiant užtikrinti Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų paskirstymo skaidrumą, Administracijos direktoriui 2009 metais buvo pateiktos 8 rekomendacijas dėl nustatytų klaidų ištaisymo, apskaitos sutvarkymo, vidaus kontrolės stiprinimo, tačiau Administracijos direktorius nesiėmė pakankamų priemonių rekomendacijoms įgyvendinti ir Savivaldybės kontrolieriui nebuvo pateikta informacija apie visų rekomendacijų vykdymą.

Savivaldybės kontrolierius konstatuoja, kad negauta informacija apie šių pastebėjimuose nurodytų neatitikimų šalinimą:

- Kelių priežiūros ir plėtros programos vykdytojas yra Urbanistikos ir ekologijos skyrius. Susipažinus su šio skyriaus nuostatais, nustatyta, kad juose nenumatytas funkcijų, susijusių su Kelių priežiūros ir plėtros programa, vykdymas.
- Kupiškio rajono savivaldybės vietinės reikšmės keliai ir gatvės nesuskirstyti pagal kategorijas, kaip to reikalauja Lietuvos Respublikos kelių įstatymo 9 straipsnis.
- Dalis Kelių priežiūros ir plėtros programos finansuotų priemonių neatitinka Kupiškio rajono plėtros iki 2010 metų strateginiame plane numatyto 3.1.1.uždavinio „Įrengti naujus ir rekonstruoti esamus rajono kelius“ priemonių.
- Kupiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu yra patvirtinta Kupiškio rajono strateginio plano priežiūros komisija. Tačiau 2009 metais ši komisija neparengė ir nepateikė Savivaldybės tarybai svarstyti savo išvadų, ar Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšomis finansuojami objektai atitinka Kupiškio rajono plėtros iki 2010 metų strateginiame plane numatytas priemones.
- Kupiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu nepatvirtintas Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų Kupiškio rajono savivaldybės vietinės reikšmės keliams bei gatvėms tiesti, taisyti ir prižiūrėti tvarkos aprašas, kuriame būtų nustatyti lėšų skyrimo prioritetai ir užtikrintas Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų paskirstymas ir panaudojimas pagal patvirtintą tvarką.
- Audito metu nustatyta, kad Savivaldybė iki šiol neturi nustačiusi vietinės reikšmės kelių ir gatvių atrankos, priežiūros ir plėtros, finansavimo kriterijų bei prioritetų. Atsižvelgiant į ekonominę šalies situaciją lėšų skyrimas Savivaldybei tampa ribotas. Todėl, vertinant kelių priežiūros ir plėtros priemones, labai svarbus gautų lėšų racionalus skirstymas bei efektyvus panaudojimas. Tam didelės įtakos turi kelių finansavimo strategijos pasirinkimas, požiūris į būtiniausius visuomenės poreikius, galimybes bei kitas aplinkybes.

Paprastai finansiniai auditai pradedami einamaisiais finansiniais metais. Jų metu susipažįstama su įstaigos veikla, apskaita, 9 mėnesių finansine atskaitomybe, vidaus kontrole, nustatomos rizikos, teikiami siūlymai vadovybei nustatytoms klaidoms ištaisyti bei rizikoms suvaldyti dar iki metinės atskaitomybės parengimo.

5. VEIKLOS AUDITAS

Veiklos audito tikslas – įvertinti audituojamo subjekto viešojo ir vidaus administravimo veiklą ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu ir atskleisti veiklos tobulinimo galimybes.

Privačiame sektoriuje įmonių veiklos efektyvumą užtikrina rinkos sąlygos, viešajame sektoriuje šį mechanizmą iš dalies pakeičia veiklos auditas. Tinkamai atliktas veiklos auditas leidžia nustatyti veiklos problemas anksčiau, negu jos gali neigiamai paveikti veiklos rezultatus. Atliekant veiklos auditą vykdomas strateginis tyrimas, kurio metu nustatomos pagrindinės audituojamo subjekto veiklos problemos ir iš jų pasirenkamos aktualiausios problemos, kurios nagrinėjamos audito metu. Paprastai pirmenybė teikiama ilgalaikėms, sisteminėms ir reikšmingoms problemoms.

Veiklos auditas atliekamas vadovaujantis kitais standartais ir metodikomis, nei finansinis auditas. Veiklos auditas – tai ilgas ir sudėtingas procesas, reikalaujantis auditą atliekančio tarnautojo profesionalumo ir kompetencijos, gero teisės aktų išmanymo, gebėjimo juos taikyti, sisteminti sukauptą informaciją ir pateikti išvadas audituojamo subjekto veiklai ir vidaus kontrolei gerinti. Kupiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, atsižvelgdama į Valstybės kontrolės raštą, kuriuo persiunčiamas pagal kompetenciją nagrinėti Kupiškio rajono savivaldybės tarybos narių prašymas dėl neracionalaus Kupiškio rajono savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo, ir gavusi Savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto pritarimą koreguoti veiklos planą, 2009 metais pradėjo vieną veiklos auditą „Kupiškio rajono savivaldybės administracijos transporto išlaidų panaudojimo 2008 - 2009 metais vertinimas“. Auditas baigtas 2010 metais.

Audito metu kontrolierius konstatavo, kad Savivaldybės biudžetinėse įstaigose įsigyti ir naudojami tarnybiniai lengvieji automobiliai bei kitas transportas yra Savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas, kuris turi būti valdomas, naudojamas ir juo disponuojama vadovaujantis visuomenės naudos, efektyvumo, racionalumo ir viešosios teisės principais. Biudžetinių įstaigų vadovai turi užtikrinti, kad lėšos šiems automobiliams įsigyti ir išlaikyti būtų racionaliai naudojamos. Jie turi paskirti darbuotojus, kurie kontroliuotų, kaip naudojami tarnybiniai lengvieji automobiliai, ar jie tinkamai laikomi, saugomi, naudojami tik įstaigų uždaviniams bei funkcijoms vykdyti.

Kupiškio rajono savivaldybės kontrolierius, teikdamas Savivaldybės tarybos nariams Kontrolieriaus tarnybos 2008 m. veiklos ataskaitą, 2009 m. gegužės 28 d. Savivaldybės tarybos posėdyje informavo, kad 2008 metais atliekant tarnybinių lengvųjų automobilių ir mikroautobusų įsigijimo lizingo būdu galimybių vertinimą, nustatė neatitikimus teisės aktams ir Savivaldybės administracijos direktoriui rekomendavo inicijuoti Tarybos sprendimo projektus dėl išlaidų transporto išlaikymui ar nuomai dydžio ribojimo nustatymo, dėl tarnybinių automobilių Savivaldybės biudžetinėse įstaigose naudojimo taisyklių nustatymo, dėl kompensacijų už

netarnybinio automobilio naudojimą mokėjimo taisyklių nustatymo. Tačiau rekomendacijos 2008 metais nebuvo įgyvendintos.

Audito metu nustatyta, kad Savivaldybės administracijoje nebuvo nustatyta pakankamai vidaus kontrolės procedūrų arba jos buvo neveiksmingos naudojant tarnybinius automobilius: nekontroliuojama, ar kelionės lapai pildomi teisingai, kelionės lapuose nepakanka informacijos apie maršrutus, vykusius asmenis, ne visais atvejais rašomi įsakymai dėl komandiruotės.

Savivaldybės kontrolieriaus nuomone, audituojamu laikotarpiu Savivaldybės administracija nesivadovavo Vyriausybės nutarimu ir naujomis jo redakcijomis dėl tarnybinių automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo.

Audito metu atrankos būdu patikrinus Savivaldybės administracijos tarnautojų ir darbuotojų tarnybinių automobilių kelionės lapų duomenis, nustatyta:

- Lengvųjų automobilių kelionės lapuose vietoj konkrečių važiavimo maršrutų labai dažnai nurodoma, kad važiuota „Po rajoną“.
- Kelionės lapuose nurodomi maršrutai į kitus šalies miestus, tačiau tokie išvykimai neįforminami direktoriaus įsakymais ar mero potvarkiais dėl leidimo išvykti. Visais atvejais neaišku, kokias užduotis Savivaldybės administracijos darbuotojai turėjo atlikti, jeigu nebuvo įstaigos vadovo įsakymo (potvarkio) atlikti tarnybinių pavedimą, o darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose komandiruotės nepažymėtos. Kontrolierius mano, kad įstaigos vadovas turėtų spręsti klausimą, ar minėti asmenys neturėtų padengti kuro išlaidų nuosavomis lėšomis.
- Ūkio skyriaus vedėjas pasirašo už maršrutus įvairiems automobiliams išduotuose kelionės lapuose tomis pačiomis dienomis. Kadangi fiziškai neįmanoma būti dviejuose miestuose vienu metu, o Administracijos direktoriaus įsakymų dėl komandiruotės nėra ir neaiškus kelionių tikslas, todėl tarnybinių automobilių kelionės lapų pildymas verčia abejoti dėl tikslumo ir pagrįstumo.

Audito metu Savivaldybės administracijos veikloje nustatyti teisės aktų pažeidimai ir kiti trūkumai, darantys įtaką ekonomiškam ir efektyviam transporto išlaidų panaudojimui:

- Tarnybinių lengvųjų ir nuomojamų automobilių kelionėms ir degalų sunaudojimui apskaityti yra išduodami tipinės formos tarnybinių lengvųjų automobilių kelionės lapai. Dažnai jie pildomi nesilaikant nustatytų skilčių, todėl jų duomenys neatitinka tikrovės ir jais negalima vadovautis, norint įvertinti, ar tarnybiniai lengvieji bei nuomjami automobiliai naudojami taupiai ir efektyviai. Naudojami automobilių kelionės lapai gali būti efektyvi išlaidų automobilių ridos ir kuro sunaudojimo kontrolės priemonė tik tuo

atveju, jei jie tinkamai užpildyti ir juose pažymėtas kiekvienas važiavimo konkretus maršrutas.

- Administracijos darbuotojai, kuriems priskirta transporto priemonių panaudojimo ir apskaitos kontrolė, nepakankamai vykdė kontrolės procedūras. Ūkio skyriaus vedėjas nekontroliavo kelionės lapų įrašų atitikimo spidometrų rodmenims.
- Lengviesiems tarnybiniams automobiliams buvo įpilami degalai, tačiau kelionės lapuose nepažymima, kad tie automobiliai buvo išvykę iš garažo.
- Pagal kelionės lapų įrašus nustatyti atvejai, kad automobiliai buvo išvykę už rajono ribų ir net į kitas šalis be Administracijos direktoriaus įsakymų dėl komandiruotės. Kadangi neaiškus kelionių tikslas, tarnybinių automobilių kelionės lapų pildymas verčia abejoti dėl tikslumo ir pagrįstumo.
- Administracijoje nepatvirtinta tarnybinio automobilio metinės ridos nustatymo tvarka.
- Audito metu Savivaldybės taryboje nebuvo patvirtinta sutarčių pasirašymo tvarka, kurioje nurodoma, kokios sutartys negali būti sudaromos be išankstinio Savivaldybės tarybos pritarimo.
- Dalis tarnybinių automobilių nebuvo pilnai panaudojami. Tai rodo, kad jų naudojimas neefektyvus ir skaičius galėtų būti mažesnis.
- Audito metu nenustatyta, kad nuosavų automobilių nuoma racialesnė, nei tarnybinių automobilių išlaikymas. Naudojant nuosavus automobilius, daugeliu atveju juo naudojasi tik vienas darbuotojas.
- Pažeidžiant Vyriausybės nutarimo nuostatas, Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas, Savivaldybės administracija pirko transporto nuomos paslaugas iš Savivaldybės valstybės tarnautojų ir darbuotojų.
- Administracijoje sudarytos transporto paslaugų sutartys su valstybės tarnautojais ir administracijos darbuotojais, kuriose nurodomas sutarties objektas – transporto paslaugų teikimas tarnybiniams užduotims vykdyti. Tačiau jokiais Savivaldybės tarybos sprendimais ar Administracijos direktoriaus įsakymais neregamentuotas tarnybinės užduoties vykdymas nuosavu transportu ir jo kontrolė.
- Administracijos direktorius neužtikrino racionalaus lėšų tarnybiniams lengviesiems automobiliams išlaikyti naudojimo, tarnybinių ir nuomojamų automobilių naudojimo tik tarnybos reikmėms.

Atsižvelgdamas į nustatytus pažeidimus ir siekdamas skaidraus ir efektyvaus Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo, Kontrolierius pateikė Savivaldybės administracijos direktoriui 9

rekomendacijas. Iki šiol negauta informacija apie visų rekomendacijų vykdymą. Kontrolieriaus tarnybai informaciją apie atliekamas transporto panaudojimo kontrolės procedūras pateikė tik Ūkio skyriaus vedėjas.

6. IŠVADOS DĖL SAVIVALDYBĖS ATASKAITŲ

Igyvendinant Tarnybos strateginį tikslą - prižiūrėti, kaip valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas, Kontrolierius atliko auditus bei parengė privalomas išvadas Tarybai.

2010 metais ataskaitų audito išvadose buvo pateiktos 3 besąlyginės nuomonės.

Besąlyginė nuomonė pareiškiama, kai auditoriai neturi reikšmingų pastabų dėl finansinės atskaitomybės ir (ar) kitų ataskaitų, apskaitos sistemos ir teisės aktų pažeidimų, kurie keistų auditorių nuomonę.

Sąlyginė nuomonė pareiškiama, kai auditoriai nustato klaidas ir teisės aktų pažeidimus ir (ar) be tam tikrų pastabų negali pareikšti besąlyginės nuomonės.

Auditoriai **atsisako pareikšti nuomonę**, kai audito metu negali gauti pakankamų, patikimų ir tinkamų įrodymų, taip pat ir tuo atveju, kai yra reikšmingų auditorių darbo apribojimų.

Neigiama nuomonė pareiškiama, kai auditoriai nustato reikšmingas klaidas ir reikšmingus teisės aktų pažeidimus.

Išvada dėl Kupiškio rajono savivaldybės 2009 metų biudžeto įvykdymo apyskaitos

Savivaldybės kontrolieriaus nuomone, Kupiškio rajono savivaldybės 2009 metų biudžeto įvykdymo ataskaita visais reikšmingais atvejais parengta ir pateikta Savivaldybės tarybai pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros ir Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo, kitų teisės aktų reikalavimus, nustatytus Ataskaitai sudaryti, joje nėra reikšmingų iškraipymų lyginant su Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų pateiktomis sąmatų įvykdymo ataskaitomis ir kitais Finansų ir biudžeto skyriaus tvarkomais duomenimis, iš kurių ji buvo sudaryta.

Išvada dėl Kupiškio rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto 2009 metų ataskaitos ir išvada dėl patikėjimo teise valdomo valstybės turto 2009 metų ataskaitos

Kontrolieriaus nuomone, Kupiškio rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitos (VT-01 ir VT-02)

visais atžvilgiais parengtos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus, reglamentuojančius šių ataskaitų sudarymą ir turto finansinę būklę atspindi tiek, kiek reikalaujama galiojančiuose teisės aktuose.

7. SAVIVALDYBĖS ATASKAITŲ AUDITAS

Savivaldybės ataskaitų audito tikslas - įvertinti, ar Savivaldybės biudžeto įvykdymo apyskaita, Savivaldybei ir valstybei nuosavybės teise priklausančios turto ataskaitos (toliau - Ataskaitos) visais reikšmingais atvejais parengtos pagal teisės aktų reikalavimus, ar jose nėra reikšmingų informacijos iškreipimų, palyginti su duomenimis, iš kurių jos sudarytos.

Atlikus Kupiškio rajono savivaldybės 2009 metų biudžeto įvykdymo ataskaitos ir Savivaldybės biudžeto vykdymo auditą, Savivaldybės kontrolierius nustatė, kad:

- Neįgyvendintos Kontrolieriaus rekomendacijos ir jau kelinti metai Savivaldybės taryba nėra nustačiusi įstaigų vadovų materialinio skatinimo tvarkos. Kasmet skiriami ir didinami priedai nesiejami su įstaigos veiklos rezultatais.
- Savivaldybės taryba nėra patvirtinusi mokesčių lengvatų teikimo juridiniams asmenims tvarkos.

Savivaldybės kontrolierius audito metu kelis kartus kreipėsi į Savivaldybės administracijos direktorių dėl rekomendacijų vykdymo. Savivaldybės administracijos direktorius informavo, kad, atsižvelgiant į praėjusių auditų rekomendacijas, švietimo įstaigų vadovai įpareigoti neorganizuoti maitinimo kitiems asmenims. Tačiau Savivaldybės administracija nesiėmė reikiamų priemonių, siekdama užtikrinti, kad būtų vykdomos Kontrolieriaus rekomendacijos: kad būtų nustatyta įstaigų vadovams mokamų priedų apskaičiavimo tvarka siekiant, kad priedai būtų mokami už veiklos rezultatus, nenustatyta mokesčių lengvatų teikimo juridiniams asmenims tvarka, nevykdomas kasmetinis Kupiškio rajono plėtros iki 2010 metų strateginio plano įgyvendinimo ataskaitos svarstymas Savivaldybės taryboje, neįvertinta asignavimų valdytojų – mokyklų vadovų veikla teikiant neteisėtas maitinimo paslaugas.

Atlikus dviejų Savivaldybės suvestinių statistinių ataskaitų - *Valstybės turto ataskaitos (VT-01) ir Savivaldybės turto ataskaitos (VT-02)* - auditą, nustatyta, kad išlieka ir praėjusiais metais nustatytos problemos:

1. Statistinės turto ataskaitos Savivaldybės turto finansinę būklę atspindi tiek, kiek leidžia šiuo metu galiojantys turto apskaitą ir statistinių turto ataskaitų sudarymą reglamentuojantys teisės aktai, tačiau neparodo tikros ir teisingos turto finansinės būklės, kadangi:

- Vadovaujantis viešojo sektoriaus turto apskaitą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis, turtas apskaitoje pateikiamas balansine verte, kuri neparodo turto tikrosios rinkos vertės.
- Ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas statistinėse turto ataskaitose parodytas likutine verte.
- Ne visas Savivaldybės balanse apskaitytas registruotas turtas įregistruotas viešuosiuose registruose.
- Savivaldybės ir Savivaldybės įstaigų patikėjimo būdu valdomo turto turtinės teisės neįregistruotos viešuosiuose registruose.
- Didžioji dalis žemės sklypų apie Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo turto nėra suformuoti, nesudarytos panaudos sutartys su Panevėžio apskrities viršininko administracija, jie neapskaityti teisės aktų nustatyta tvarka.

8. PASKOLŲ ĖMIMO GALIMYBIŲ VERTINIMAS

Pagal Savivaldybės administracijos prašymus Kontrolierius atliko du auditus, susijusius su Savivaldybės skolinių santykių galimybių vertinimais ir pateikė Savivaldybės tarybai išvadas.

Atlikęs Kupiškio rajono savivaldybės ilgalaikės paskolos iki 5000,0 tūkst. Lt ėmimo iš kredito įstaigų galimybių vertinimą, Kontrolierius nustatė, kad Savivaldybei paėmus iki 5000 tūkst. Lt paskolą, Savivaldybės skola sudarytų 9718,7 tūkst. Lt, tai yra 49 procentus patvirtintų 2010 metų Savivaldybės biudžeto pajamų (neįskaitant iš valstybės biudžeto Savivaldybei skiriamų specialiųjų tikslinių dotacijų ir valstybės biudžetui grąžinamų bendrosios dotacijos kompensacijų).

Įvertinus papildomą 30 proc. limitą (prie leistino 40 proc.) projektams iš Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų vykdyti, leistinas limitas nebūtų viršytas.

Kupiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pateikė savivaldybės tarybai išvadą, kad, gavus 5000 tūkst. Lt ilgalaikę paskolą projektams, finansuojamiems iš Savivaldybės biudžeto, Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos, vykdyti, Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 11 str. nustatyti skolinimosi limitai nebus viršyti.

Atlikęs trumpalaikės paskolos 1000 tūkst. Lt ėmimo iš valstybės biudžeto galimybių vertinimą, Kontrolierius nustatė, kad planuotas Kupiškio rajono savivaldybės 2010 metų I pusmečio biudžeto pajamų planas yra 27 177,4 tūkst. Lt, išlaidų – 29 331,6 tūkst. Lt, planuotos išlaidos viršija planuotas pajamas 2 154,2 tūkst. Lt. Kadangi apyvartos lėšų likučio nėra, *planuotas Savivaldybės biudžeto I pusmečio apyvartinių lėšų trūkumas - 2 154,2 tūkst. Lt.*

Savivaldybės kontrolierius pateikė Savivaldybės tarybai išvadą, kad teisės aktais nustatyti Savivaldybės skolinimosi rodikliai, sąlygos ir audito metu nustatyti faktiniai duomenys apie Savivaldybės biudžeto vykdymą bei įsipareigojimus, suteikia Savivaldybei galimybę imti 1000 tūkst. Lt trumpalaikę paskolą iš valstybės biudžeto ir naudoti ją biudžetinių įstaigų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms mokėti.

9. PRAŠYMŲ, SKUNDŲ, SAVIVALDYBĖS TARYBOS PAVEDIMŲ NAGRINĖJIMAS

Atlikdama savo tiesiogines funkcijas Tarnyba vykdė gyventojų priėmimą, analizavo ir vertino žodžiu bei raštu pateiktus prašymus ir nusiskundimus. Įvertinęs gyventojų raštu pateiktų prašymų svarbą Savivaldybės lėšų ir turto naudojimo bei viešojo intereso atžvilgiu, Savivaldybės kontrolierius 2009 metais pradėjo patikrinimą „ Dėl Kupiškio rajono savivaldybės administracijos suteikto socialinio būsto vertinimo“. Patikrinimas baigtas 2010 metais.

Patikrinimo metu nustatyta, kad nuo 2003 m. sausio 1 d. įsigaliojusio Valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti bei daugiabučiams namams modernizuoti įstatymo įgyvendinimo įstatymo 2 straipsnyje nustatyta, kad šeimoms ir asmenims, kurie išsinuomoję Savivaldybės gyvenamąsias patalpas pagal Gyventojų apsirūpinimo gyvenamosiomis patalpomis įstatymą,

Valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti bei daugiabučiams namams modernizuoti įstatyme nustatytas socialinio būsto naudingojo ploto normatyvas ir šio būsto nuomos sąlygos netaikomi ir dėl to nuomos sutartis nekeičiama.

- *Kontrolieriaus nuomone, ši įstatymo nuostata įveda apribojimus Savivaldybės darbuotojams reikalauti iš asmenų, išsinuomojusių būstą iki 2003 m. sausio 1 d., pateikti kas 3 metai duomenis apie turtą ir pajamas. Dėl to Savivaldybė neturi teisinių galimybių kontroliuoti, ar jos valdomose gyvenamose patalpose gyvena asmenys, kurių pajamos ir turtas neviršija Vyriausybės nustatytų dydžių.*
- *Tai neužtikrina lygių galimybių teisės į socialinio būsto nuomą.*

Patikrinimo metu nustatyta, kad nesilaikant Valstybės ir savivaldybių turto valdymo naudojimo ir disponavimo juo įstatymo reikalavimo, Civilinio kodekso reikalavimų viešajame registre registruoti nuosavybės teise priklausančio turto nuomos sutartis, patalpų Jaunimo g. 17-3 nuomos sutartis neįregistruota Nekilnojamojo turto registre.

- *Kontrolieriaus nuomone, gyvenamųjų patalpų Jaunimo g.17-3 nuomos sutartis sudaryta nesivadovaujant Civilinio kodekso nuostatomis, nes patalpų savininkė yra Savivaldybė.*
- *Šių patalpų, vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių turto valdymo naudojimo ir disponavimo juo įstatymo reikalavimais, Savivaldybės taryba neperdavė UAB „Kupiškio butų ūkis ir vandentiekis“ valdymo ar kitokios sutarties pagrindu.*
- *Yra rizika, kad ir kitos gyvenamųjų patalpų nuomos sutartys Savivaldybėje sudarytos nesivadovaujant Civilinio kodekso ir Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo reikalavimais.*
- *Kontrolieriaus nuomone, egzistuoja rizika, kad nesant įregistruotos nuomos sutarties ir nuomininkui nemokant mokesčių, skolos būtų išieškomos iš gyvenamojo buto savininko – Kupiškio rajono savivaldybės.*
- *Nustatyta, kad pažeidžiant Civilinio kodekso nuostatas nekilnojamo daikto administravimo faktas neįregistruotas viešajame registre ir UAB „Kupiškio komunalininkas“ neįregistruotas kaip buto Jaunimo g. 17-3 administratorius, nors surenka gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčių, taip pat gyvenamųjų patalpų administravimo mokesčių.*
- *Savivaldybės taryba nėra priėmusi atskiro sprendimo perduoti UAB „Kupiškio komunalininkas“ administruoti ir prižiūrėti Savivaldybei nuosavybės teise ar kitu pagrindu priklausančias gyvenamąsias patalpas.*
- *Kontrolierius nustatė, kad Savivaldybės tarybos 2007 m. rugpjūčio 16 d. sprendimu Nr. TS – 177 patvirtintoje Negyvenamųjų patalpų (butų) fondo formavimo ir nuomos tvarkos*

naujoje redakcijoje ir vėlesniuose pakeitimuose, nenumatyti nuomininkų savo lėšomis atliekamo remonto reikalavimai ir sąlygos.

- *Nustatyta, kad Savivaldybės administracija nekaupia informacijos apie socialinio būsto pagerinimą (pakeitimus) nuomininkų lėšomis, turto vertės nepadidina atlikto remonto verte.*

Atlikus patikrinimą Savivaldybės administracijos direktoriui buvo pateiktos 7 rekomendacijos dėl neatitikimų teisės aktams šalinimo bei efektyvesnio socialinio būsto disponavimo. Savivaldybės administracija pateikė informaciją apie rekomendacijų vykdymą bei jų įgyvendinimą, tačiau išlieka rizika dėl Savivaldybės socialinio būsto nuomos fakto neįregistravimo viešame registre.

Kontrolieriaus tarnyba pagal Vietos savivaldos įstatymo nuostatas nagrinėja prašymus ir skundus, kuriuose pateikiama institucijos kompetencijai priskirta informacija.

Savivaldybės kontrolierius 2010 metais gavo ir atsakė į 2 raštiškus Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos bei Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos persiūstus pranešimus tirti pagal kompetenciją.

2010 metais Savivaldybės kontrolierius gavo Tėvynės sąjungos frakcijos Kupiškio rajono taryboje seniūno Valentino Beinorio paklausimą dėl potvarkių komandiruotėms dalyvauti tarptautiniame seminare „ Vietos projektų rengimas, vertinimas, finansavimas ir įgyvendinimas“ tikslingumo ir mokėjimo teisėtumo patikrinimo. Patikrinimą numatyta baigti 2011 metais.

10. TARNYBOS IŠTEKLIAI, VEIKLOS PRIORITETAI

Pagrindiniai Kontrolės ir audito tarnybos ištekliai – personalas, jo kompetencija ir profesionalumas bei veiklai finansuoti Savivaldybės tarybos skiriami Savivaldybės biudžeto asignavimai.

2010 metais Tarnyboje dirbo 1 valstybės tarnautojas, nors Savivaldybės taryba yra patvirtinusi 2 pareigybes. Antrai pareigybei Tarnyboje finansavimas neskiriamas.

Tarnybai skirti biudžeto asignavimai 2010 metams sudarė 61,7 tūkst. Lt, faktiškai gauta ir panaudota – 59,7 tūkst. Lt. Buhalterinę apskaitą tvarko ir atskaitomybę rengia Savivaldybės administracijos buhalterinės apskaitos skyrius.

Valstybės tarnautojams, atliekantiems išorės auditą ir kontrolės funkcijas, keliami aukšti profesiniai ir kvalifikaciniai reikalavimai. Keičiasi Valstybinio audito reikalavimai, nuolat

keičiamos ir tobulinamos valstybinio audito metodikos. Kontrolės ir audito tarnybos darbuotojams didėja profesionalumo, atsakomybės, profesinės etikos, veiklos viešumo ir kiti reikalavimai. Siekiant užtikrinti tinkamą audito proceso organizavimą, tinkamą ir efektyvų audito atlikimą ir aukštą valstybės tarnautojų kvalifikaciją, būtina užtikrinti efektyvų mokymą.

2010 metais Kontrolierius dalyvavo 5 seminaruose, bendra mokymų trukmė – 36 valandos. Daugiausia dėmesio skirta kvalifikacijai audito srityje tobulinti (finansinis, veiklos ir valdymo auditas, viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos tvarkymas ir finansinės atskaitomybės sudarymas pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus).

Teikdami šią ataskaitą, skaičiuojame ne tik darbus, kuriuos padarėme siekdami, kad Savivaldybės lėšos ir turtas būtų valdomi ir naudojami geriau. Puikiai matome ir tai, ką turime nuveikti per artimiausius metus:

- Dabartiniai iššūkiai skatina mus ne tik fiksuoti praityje padarytas klaidas, trūkumus ar pažeidimus, bet pagrindinį dėmesį sutelkti į apskaitos naujoves. Kad apskaitos duomenys būtų teisingi, turime būti tikri, kad visos įstaigos teisingai perkėlė buhalterinių sąskaitų likučius iš senojo sąskaitų plano į naująjį.
- Negali sumažėti dėmesys Savivaldybės biudžeto asignavimų ir turto valdytojų vidaus kontrolės sistemos patikimumui. Vidaus kontrolė yra dinamiškas, kompleksinis procesas, todėl patikimai vidaus kontrolei užtikrinti nepakanka atskirų epizodiškų kontrolės veiksmų ir priemonių. Tik veiksmingas valdymas, gali užtikrinti Savivaldybės tarybą ir mokesčių mokėtojus, kad Savivaldybės biudžeto lėšos naudojamos efektyviai.
- Skatinsime stiprinti Savivaldybės įstaigų ir institucijų informacinių sistemų kontrolės aplinką ir procedūras. Informacinės technologijos susilieja su įstaigų veikla, tampa neatsiejama jų veiklos dalimi, todėl įstaigos yra priklausomos nuo šių sistemų sėkmingo naudojimo ir pritaikymo.
- Atlikdami finansinius auditus, neapsiribosime apskaitos ir duomenų ataskaitose patikrinimu, bet vis daugiau dėmesio skirsime lėšų naudojimo teisėtumo problemoms.

Atrenkant audito temas ir atliekant auditą esame nepriklausomi. Tai užtikrina darbo kokybę ir objektyvumą. Toliau rūpinsimės atliekamo audito kokybe, kurią gali užtikrinti tik aukštos kvalifikacijos, daug žinių turintys ir sugebantys jas pritaikyti praktikoje specialistai. Kelsime valstybės tarnautojų kvalifikaciją, tobulinsime audito atlikimo metodus. Sieksime būti

ne tik vertintojai, bet ir aktyvūs patarėjai, pagalbininkai, skatinantys viešojo sektoriaus pažangą, stiprinsime prevencinį audito poveikį, bendradarbiavimą su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu, komunikavimą su audituojamais subjektais ir Savivaldybės administracija.

Manau, kad mums pavyko su audituotais subjektais sukurti ilgalaikius, abipusiu suinteresuotumu ir pasitikėjimu pagrįstus santykius. Dėkoju visų audituotų subjektų vadovams ir darbuotojams už supratimą ir pastangas siekiant bendro tikslo - išmintingai valdyti ir naudoti Savivaldybės turtą, lėšas ir kitus išteklius bei gerinti rajono žmonėms teikiamų paslaugų kokybę. Ateityje taip pat tikiuosi konstruktyvaus dalykinio bendravimo ir bendradarbiavimo su visomis suinteresuotomis šalimis. Iš Tarybos narių tikiuosi objektyvaus Kontrolės ir audito tarnybos veiklos vertinimo, pastabų ir pasiūlymų, kaip gerinti darbą.

Kupiškio rajono savivaldybės kontrolierė

Vilma Mažeikienė